

Visitaforedrag i Grorud menighet

Søndag 17. oktober 2021

Ved biskop Kari Veiteberg

Endelig kunne vi feire vistas i Grorud menighet! Planene var klare for visitas her i november 2020. Men pandemien satte en stopper for gjennomføringen. I løpet av året som har gått har vi levd i usikkerhet: Blir det mulig å ha visitas i 2021, og i tilfelle, på hvilken måte? Det har derfor vært fantastisk å være sammen med dere i Grorud menighet denne visitasuken – ansikt til ansikt, uten maske, uten krav om avstand og antallsbegrensning. Vi har møtt mange – i kirkene, i lokalsamfunnet. Vi har snakket om utfordringer og om uendelige muligheter. Vi har gått gjennom åpne dører, og vi har ønsket å åpne nye. Men vi har også kjent på at tiden under pandemien har vært krevende og har satt sine spor: mange er slitne. Midt i gleden over å kunne åpne opp har vi derfor stilt spørsmålet: Er det så sikkert at alle aktiviteter dere hadde i starten av 2020 skal videreføres ved starten av 2022?

En visitas følger Visitasreglementet for Den norske kirke og er et institusjonalisert og rettslig ordnet besøk i ett eller flere sokn. Ordet biskop kommer fra det greske ordet *episkopos* som betyr *en som ser, en som har tilsyn*, og visitasen er en sentral del av biskopens tilsynsansvar. Formålet er å se, støtte, inspirere og veilede menigheten og ansatte, og gjøre kirken synlig i lokalsamfunnet. Videre skal biskopen legge vekt på forkynnelsen av Guds ord, støtte og styrke menighetens virksomhet og fellesskap, og sammen med menighetsråd og stab inspirere til frimodighet og fornyelse. En visitas skal gi mulighet til å stanse opp og reflektere over menighetens daglige arbeid og se framover.

Jeg vil takke for en informativ visitasrapport som gir et godt bilde av en mangfoldig, levende og aktiv menighet med mange engasjerte frivillige og ansatte. Noe av dette har vi hatt mulighet til å oppleve disse dagene. Jeg er imponert over den visjonære og spennende strategi- og handlingsplanen dere har for 2019-2021. Med visjon om *Mer himmel på jord* følger dere opp visjonen for Oslo bispedømme og Den norske kirke som helhet. Dette konkretiseres videre: *med Jesus Kristus i sentrum vil Grorud menighet formidle tro, håp og kjærlighet*. Dere tenker strategisk – både om det som skjer *innenfor* kirkens vegger – og gjennom det dere ser som kirkens rolle og oppgave *i samfunnet rundt*. Utfordringen er å finne balansepunktet mellom langsiktige mål og kortsiktige oppgaver og ressurser som dere står i hver dag.

Jeg vil nå oppsummere mine inntrykk fra visitasen i dette visitaforedraget, som er blitt til i samarbeid med prost Øyvind Stabrun og kirkefagsjef Jorun Elisabeth Berstad Weyde.

Kirkebyggene

Visitasen nå i oktober 2021 er den første etter sammenslåingen i 2013 av Bredtvet, Rødtvet, Grorud og Romsås menigheter til Grorud menighet. Det er 20 år siden det sist var visitas i Grorud og Romsås – i Rødtvet og Bredtvet var det sist visitas i henholdsvis 2006 og 2010. I denne perioden har dere gått en lang vei og gjort et stort arbeid for å skape et nytt felles **vi**. Fire menigheter med fire monumentale kirkebygg skulle bli til én menighet med tre store kirkeanlegg. Staber fra fire menigheter skulle samlokaliseres i Rødtvet kirke. Menighetsråd og frivillige skulle finne ny

menighetsidentitet og nye roller. Gudstjenesteliv og arbeid skulle ta form i tre kirker. Jeg vet at det har kostet mye for mange av dere. Tusen takk for den store innsatsen dere i menighetsrådet og stab har gjort for å virkeliggjøre Grorud menighet. Jeg har imidlertid sett at dere har kommet langt med å tenke strategisk rundt muligheten som hvert enkelt kirkebygg gir – med profiler også formet av muligheter og utfordringer i nærmiljøet. Kirkene er hellige rom, annerledes rom. Det unike med kirkene er våpenhuset, der vi kan legge fra oss alt som gjør forskjell på folk. Her kan vi være oss selv. Vi må verne om disse rommene. Det er ikke så mange slike i samfunnet vårt!

Grorud kirke og menighetshus

Grorud kirke er menighetens katedral og er – som biskop Gunnar Stålsett sa ved 100 årsmarkeringen – *et fyrtårn i Groruddalen*. Den er bygget som korskirke i grorudgranitt og ble vigslet i 1902. Kirkerommet med sine 500 sitteplasser domineres av det store freskomaleriet av Per Vigeland - med motiv fra den store hvite flokk i Bibelens siste bok, Johannes åpenbaring. Nå håper dere på eksterne midler til restaurering etter at forprosjektet, som er finansiert av Riksantikvaren, er gjennomført. Kirken har gode musikkinstrumenter i orgelet og flygelet og er en skattet konsertkirke. Grorud kirke synes også å være soknets seremonikirke. Her er det flest som ønsker dåp og vielse, og her er de fleste gravferdene fra soknets kirker. Kirken er registrert som kulturminne i Riksantikvarens kulturminnebase.

Menighetshuset i tilknytning til kirken ble innviet i 1990 og gir mulighet for kontor, aktiviteter og utleie. I dag er det 13-20 som har sin base i underetasjen i menighetshuset. Kirkestedet preges ellers av gravplassen rundt.

Romsås kirke

Nye Romsås kirke er bygget i granitt etter kirkebrannen i 1986, og ble vigslet i 1995. Den ligger inntil Lillomarka med turvei forbi. Våpenhuset innbyr til middag og måltid med et tilstøtende nytt kjøkken som arbeidsredskap. Kirkerommet ønsker velkommen inn med en enkelt frontvegg og vakre kirketekstiler. Rommet preges av døpefonten i granitt med rennende vann og en due over.

Rødvet Kirke

Rødvet kirke er en stor arbeidskirke oppført i teglstein og vigslet i 1978. Det er et løft over kirkerommet som sammen med tilstøtende menighetssal gir plass til ca 600. sitteplasser. Altertavlen som er malt av Jens Johannessen, gir assosiasjoner til et gammelt ikon, der korset i midten bærer menneskene, slik den korsfestede og oppstandne Kristus bærer våre liv. Også her er det vakre kirketekstiler

Jeg har hørt og erfart at kirken gir rom til mange aktiviteter og funksjoner uken igjennom, og jeg er glad for de gode kontorforholdene i underetasjen for menighetens ansatte. Rødvet kirke er registrert som kulturminne i Riksantikvarens kulturminnebase.

I slutten av september gjennomførte vi befaringsreise av alle tre kirkebyggene sammen med Kirkelig fellesråd i Oslo. Kirkene er i gjennomgående god stand, men det ble påpekt behov for oppgradering og utbedringer i alle kirkene. Det lages en egen momentliste for dette.

I *Bredtvet kirke* feirer den katolske St. Johannes menighet flere messer hver søndag på ulike språk - med opp mot 1500 deltakere. Bygget er dermed fortsatt viktig for den gudstjenestefeirende kristne menighet. Jeg har registrert at flere i den gamle Bredtvet menighet fortsatt savner kirken i nærmiljøet – uten å finne sin plass i en av kirkene i Grorud menighet. I møtet med Veitvet skole hørte vi at skolen ikke har videreført skolegudstjenester som tidligere ble holdt i Bredtvet kirke. For stor avstand, var en av begrunnelsene. Vi er blitt kjent med at det skal finnes et vigslet rom på Veitvet senter som var i kirkelig bruk før det kom eget kirkebygg. Det er grunn til å undersøke dette nærmere.

Gudstjenestelivet

I løpet av visitasjonen har vi feiret gudstjeneste i alle tre kirkene – i ulike format – fra visitassøndagens storslåtte gudstjeneste i her Grorud kirke til enkel kveldsbønn etter middagsbesøket i Romsås kirke. Tirsdag feiret vi visitasens åpningsgudstjeneste i Rødtvet kirke. Dere fordeler gudstjenester på kirkene etter biskopens forordning. Søndag om en uke skal jeg delta på den månedlige Taize-gudstjenesten i Rødtvet kirke sammen med ungdommer. En gang i måneden feirer dere Take-away-gudstjeneste med ungdommer i Romsås kirke. Noen gudstjenester preges av trosopplæringstiltak. Noen tilrettelegges for skoler og barnehager, og noen for mennesker med utviklingsutfordringer. Torsdag kunne vi være sammen om en fin nattverd-gudstjeneste på Romsås sykehjem med mange oppmøtte. Når ikke gudstjenestelyden kan komme til kirken, må vi møte dem der de er, sier dere, også med nattverd.

Fra visitasrapporten leser jeg – og det kan ikke sies bedre:

Grorud menighet gleder seg over mange frivillige klokkere, korsbærere, tekstlesere, nattverdmedhjelpere, kirkekafeansvarlige og andre som trofast stiller i tjeneste, og vi har sett og erfart hvordan fellesskapet bærer hverandre – også når pandemi og smittevernregler og endringer utfordrer kontakt og fellesskap. Med vennlighet, raushet, respekt – og endringsvilje har vi fått til mye også under pandemien (11).

Takk!

«Jeg har drømt om at vi må bli en fargeblind menighet», sa en i menighetsrådet og fortsatte: «Sist søndag var det en blanding av veldig mange nasjonaliteter i Grorud kirke. Her har det skjedd noe!» Jeg håper at dette kan utvikle seg videre, slik at mangfoldet i lokalsamfunnet også gjenspeiler seg i gudstjenester og andre kirkelige aktiviteter på alle plan. Her skulle det også være gode muligheter til å la seg inspirere av tilfang fra den verdensvide kirke. Jeg har hørt ønske fra noen av dere om at kirkens liturgier burde være tilgjengelige på mange ulike språk. Jeg tar dette med videre. Jeg har lagt merke til at det i Grorud menighets kirker er det synlige og tilgjengelige bibler på mange ulike språk. Hvordan vi som majoritetskirke forholder oss til kristne migranter, er ett av satsingsområdene i Oslo bispedømme og i Den norske kirke for øvrig. Hvordan kan vi i fellesskap bidra til å gjøre våre fellesskap enda tryggere og tilgjengelige for alle som ønsker å være en del av våre møteplasser? Hvordan tenke annerledes om kirkens liturgi, slik at den i enda større grad gir gjenkjennelse i et enda bredere lag av befolkningen? For tiden arbeider vi med en handlingsplan for dette. Kom gjerne med innspill!

Innen første søndag i adventstiden skal alle menighetene i Norge ha fått godkjent ordning for hovedgudstjenesten i tråd med liturgien som er vedtatt på Kirkemøtet. Jeg håper at dette arbeidet kan berike gudstjenestelivet i Grorud sokn videre.

Kirkelige handlinger

I tråd med strategi for bispedømmet og hele kirken, har dåp prioritet også i Grorud menighet. Jeg håper at satsingen på dåp nasjonalt og i Oslo bispedømme også kan gi drahjelp til dere. Det er jo her dåp skjer. Under pandemien har antall dåp gått ned i hele kirken, også her. Dere har imidlertid strekt dere langt for å legge til rette for dåp for flest mulig, blant annet med egne dåpsgudstjenester. Vi ser nå at dåpstallene stiger på landsbasis. Det er trolig noe dere også opplever.

I løpet av høsten vil vi på bispedømmeplan satse ekstra på informasjon om drop-in-dåp. Erfaringen er at mennesker i ulike aldre griper denne muligheten til å la seg døpe. Jeg lar utfordringen gå videre til vurdering hos dere.

Det har vært krevende for dere å ha ansvar for konfirmantkull i pandemien. Smittesituasjonen har endret seg hele tiden og med det de ulike smittevernstiltakene. Allikevel har dere maktet å konfirmere to kull under ekstremt vanskelige forhold. Det er imponerende. Menigheten har et tydelig fokus på konfirmantarbeidet og dere prioriterer dette høyt. Kanskje noe av det viktigste vi kan gjøre som kirke er å gi våre konfirmanter gode opplevelser og møter med kirken.

Gravferd er en annen oppgave kirken har gjennomført gjennom pandemien. Grorud menighet er et av landets største sokn og har selvfølgelig også et stort antall gravferd i løpet av et år. Her gjør dere et uvurderlig viktig arbeid for enkelt mennesker og samfunnet ved å sette både ord og toner til sorgen.

Musikalsk virksomhet

Menighetsfesten torsdag ga forfriskende smakebiter på en mangfoldige korvirksomhet. Tensing, Vox og Kammerkoret løftet stemningen, og kantor overrasket med en ny og vakker versjon av *Deilig er jorden* og en ny nattverdsalme, *Brød og dram*, mens den 13 år gamle orgeleleven, Marcus Bjørnstad, imponerte med orgelmusikk fra galleriet. Takk til alle dere!

Musikken utfolder seg ulikt i de tre kirkene, avhengig av rom, instrument, prioriteringer og arbeidsformer. Dere har kor for ulike aldre og med ulike musikalske nivå. Dere har dyktige musikere som gir musikk og tonefølge til gudstjenester, andakter og kirkelige handlinger. «Musikkens mål er mennesker, at de må bli berørt», sa kantor. Det musikalske arbeidet i Grorud menighet er uvurderlig viktig i alle kirkelige handlinger. Musikken fortsetter der ordene ikke finnes og understreker der ordene blir bedt, lest og sagt. Det å tonesette en forsamling som møtes i det hellige rom er en kunst. Takk for dette! Jeg utfordrer dere til å jobbe sammen også om dette.

Diakonal menighet

Grorud menighet er en diakonal menighet, der diakonal holdning og tenkning gjennomsyrrer alt dere gjør. Hos dere er ikke diakoni et ansvar for diakonene alene. På møtet med staben tirsdag satte diakonene ord på et omfattende diakonalt arbeid, der alle kirkebyggene tas i bruk. Dette støttet opp om informasjonen vi har fått i visitasrapporten fra menigheten. Diakoni handler om relasjoner og har vært særlig utfordret i tiden med pandemi. Viktige fellesskap for sårbare mennesker har vært

nedstengt. Også dere melder om ekstra behov for samtaler i denne tiden. Da er det ekstra gledelig å kunne åpne opp igjen. Måltid er viktig for dere. Det var derfor fint å kunne delta på middagsbesøk i Romsås kirke sammen med mange andre gjester. Jeg gledet meg over å se gode frivillige bruke det flotte nye kjøkkenet til velsmakende servering. Jeg tror det diakonale arbeidet i Grorud menighet tør å ta tak i de utfordringer mange mennesker i menigheten opplever. Språk undervisning, psykisk helse, ensomhet, fattigdom.

Dialogarbeid

Grorud menighet er i front når det gjelder dialog og møte med mennesker av ulik tro. Dere ønsker fortsatt denne kompetansen i prestskapet. «Vi ønsker å skape arenaer for kontakt på tvers og fremme kunnskap om dialog som metode. Dette er en holdning like mye som en handling», skriver dere i visitasrapporten. Dere er på god vei til å bli en dialogisk menighet. Til det får dere drahjelp fra Kirkelig dialogsenter Oslo som jevnlig arrangerer *kurs i dialogisk menighet*. «Dialog er viktig, for det er her vi bor, og det er her vi bor sammen», sier dere. Jeg er dessuten glad for at dere deltar i Samarbeidsforum for tro og livssyn i Groruddalen. Dette er viktig for Oslo bispedømme, og noe som etterspørres også fra sentralkirkelig hold. Grorud menighet har jobbet med dialog i mange år og har derfor opparbeidet seg en kompetanse og en arena for dette arbeidet. Selv om dere nå er i en situasjon med utskiftninger i stab, vil det arbeidet som er lagt ned videreføres av nye krefter.

Dialogarbeid skjer på mange arenaer i menigheten. Det fikk vi oppleve i gruppa som deltar i *Leap Learning* og som onsdag møttes til dialogmøte. Der delte vi erfaringer knyttet til kristne og hinduistiske tradisjoner rundt fødsel. - Viktig møtested som vi også løftet fram i samtalen med Bydel Grorud.

Åpne kirker

Dere ønsker å ha kirkene mest mulig åpne. Det gjaldt også under pandemien, der stadig nye mennesker var innom til lystenning, stillhet, musikk og samtale. Åpen kirke er et satsingsområde i Oslo bispedømme. Vi ønsker at kirkedører skal åpnes og ønske mennesker velkommen inn – også når der ikke er program. Jeg håper at midlene dere har fått fra bispedømmerådet til dette, kan bidra til styrket informasjon i lokalmiljøet, slik at folk finner inn til åpne kirkerom i Grorud og Romsås kirker i tiden framover.

Frivillighet

Betydningen av frivillig innsats har gått som en rød tråd gjennom visitasen. Det gjelder i menighetsarbeidet, i samtalen med Bydel Bjerke og Årvoll omsorgssenter tirsdag og med Bydel Grorud og Romsås Frivillighetssentral onsdag. I tillegg var frivillig initiativ hovedtema i samtalen med frivillige og påtroppende leder av Rødtvet Seniorsenter torsdag. Nye frivillige ser med nye øyne nye muligheter, ble det sagt. Her må det satses på organisk frivillighet som tar utgangspunkt i den enkeltes kreative ønske om å høre til og bidra inn i helheten. Jeg er kjent med at Grorud menighet har jobbet fram en egen frivillighetsstrategi som er klar til å tas i bruk når forholdene ligger til rette for det.

2022 er Frivillighetens år i Norge. Det starter opp på dag for frivillighet 5. desember og varer til 5. desember 2022. Jeg anbefaler å gå inn på nettstedet for Frivillighetens år og se på mulighetene som finnes både organisatorisk og økonomisk.

Seniorsenteret i Rødtvet kirke

I samtalen torsdag kom det fram mange forslag til videre utvikling av senterets profil og portefølje. Vil et annet navn enn Seniorsenter nå nye brukergrupper? Hva med enda større grad av brukermedvirkning? Tilbud som er mer tilpasset endringer i brukergruppen? Større fokus på kulturelle aktiviteter? Praksisplasser? Ung møter eldre? Samarbeid med Babysang, med mer? For å kunne utvikle seniorsenteret ble behov for langsiktig økonomisk avtale med bydelen understreket. Dette samarbeidet er viktig også for Grorud menighet.

Barn og unge

Visitasrapporten beskriver mange tiltak for barn og unge knyttet til menighetens plan for trosopplæring – fra babysang til myndighetsmesse for 18-åringer. Dere har viktige kortilbud for barn i ulike aldersgrupper – noe vi også kunne glede oss over under visitasgudstjenesten i dag. Dette er et viktig arbeid som dere nå kan dra i gang igjen. Jeg er glad for at dere verdsetter og har fokus på gode ledere for de ulike korene. Dere ser behov for å utvikle barne- og ungdomsarbeidet videre og blant annet inkludere foreldre og foresatte i dette. Det er gledelig at ledertrening etter konfirmasjon gjennom MILK- og LIV-kurs står sterkt. Jeg har hørt at 23 ungdommer har meldt seg på MILK-kurs nå i høst. De er verdifulle ledere både i konfirmantarbeidet og i det øvrige trosopplæringsarbeidet. Kanskje noen også vil gå videre i utdanning til kirkelig tjeneste. Det trenger vi! Vi trenger også at ungdom engasjerer seg i det kirkelige ungdomsdemokratiet gjennom bispedømmets ungdomsting og ungdomsråd og som delegater til Ungdommens kirkemøte. Dette vil bli tatt opp i møte med ungdomsledere neste søndag.

I tiden framover skal dere arbeide med revisjon av menighetens trosopplæringsplan. Dette gir gode muligheter for å styrke og utvikle både det avgrensede og det kontinuerlige barne- og ungdomsarbeidet og å se dette i sammenheng.

Samarbeid med skolene

Vistasrapporten forteller at de fleste skolene har samarbeid med Grorud menighet. Stabens kapasitet representerer en større begrensning enn mulighetene, sies det. Siden det i dag ikke er samarbeid med Veitvet skole, ønsket menigheten å benytte visitasen til å sondere mulighetene for kontakt. Skolen hadde tidligere samarbeid med Bredtvet kirke. Sammen med assisterende rektor og sosiallærere drøftet vi tirsdag mulighetene for videre samtaler. Vi viste til at skole-kirkesamarbeid kan omfatte mye mer enn skolegudstjenester før jul, og at kirken kan bidra faglig inn mot mange av skolens læringsmål og læreplaner, gjerne sammen med andre religiøse ledere. Soknepresten understreket at som skole og kirke har vi felles mål om å skape trygge møteplasser for barna. Blant annet er det viktig å ha opparbeidet gode relasjoner dersom det skulle oppstå kriser. Hun var på tilbydersiden om å samtale videre i et ledermøte på skolen. Som på mange skoler, ble jeg også her grillet av elevene – denne gang i fjerde og niende klasse. Noen av spørsmålene var utfordrende: «Hvordan kan det ha seg at Faderen, Sønnen og Den hellige ånd er èn Gud?» og «Hva er forskjellen på ortodoks og katolsk kristendom?».

Sammen med representanter for elevrådet og ledelsen møtte vi onsdag morgen elevene på Apalløkka skole med musikk og hilsener til en ny skoledag. Menigheten ønsket å bruke visitasen til å bekrefte og støtte opp under det årelange gode samarbeidet med skolen. Vi på vår side fikk oppleve

en skole som lever ut mottoet «Sammen om skaperglede, kunnskap og likeverd», der eleven er i sentrum med mange synlige voksne rundt. Elevene har en stor grad av medvirkning i skolehverdagen, både i råd og som eksperter, og de bekreftet at de trives godt på skolen sin. Det er bra å være sammen med ulike kulturer, sa de. Folk tar vare på hverandre. Selv om mye er bra på skolen, poengterte rektor at der også er mye de ønsker å bli bedre på. Hva vil dere ha mer av, hva drømmer dere om, spurte jeg. Jeg drømmer om badeland, var det en i elevrådet som sa. Journalisten fra Akers Avis Groruddalen tok tak i dette og lovet et intervju. Soknepresten understreket at samarbeidet med skolene er viktig. Etter modell fra fastlegeordningen har dere etablert en ordning med *fastprest* for hver skole. Ved kriser er det godt med relasjoner som er gått opp over lang tid, sier dere.

Fremtiden bor hos oss

Grorud menighet er en av pionerene i etableringen av FBHO i Norge. Inspirert av Svenska kyrkan sitt arbeid i menigheter hvor man har opplevd stor innvandring, som f.eks i Bergsjø forsamling i Gøteborg, har vi etablert et norsk nettverk av dette arbeidet. FBHO er et nettverk av menigheter som deler erfaringer og kunnskap om det å være kirke i områder hvor mangfoldet er normalen. Hvordan kan vi være en levende nær og tilgjengelig folkekirke i områder der vi opplever å være en religion av mange, en kristen menighet blant mange?

Lokalsamfunnet og samarbeid med bydelene

Det bor rundt 34.000 innbyggere (2017) innenfor Grorud sokn. Ca 13.000 av disse er medlemmer i Den norske kirke. Grorud menighet er dermed en av de største menighetene i Oslo og omfatter hele Bydel Grorud – i tillegg til deler av Bydel Bjerke.

I en visitas er møte med kommune eller bydel en fast post. I løpet av uken møtte vi derfor representanter for begge bydelsadministrasjonene. Representantene for Bydel Bjerke tegnet et bilde av en bydel i vekst. Som en del av nærmiljøprogrammet i Groruddalsatsingen legges det vekt på at innbyggerne skal få mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskapet. Med utgangspunkt i Årvoll Omsorgssenter ble vi orientert om bydelens arbeid for aldersvennlig frivillighet og om muligheten til å bidra gjennom brukermedvirkning. Det gjelder også ungdom gjennom blant annet tilbud knyttet til Nysirkus Bjerke. Bydelen har fokus på å legge til rette for møteplasser. Selv om Rødtvet Seniorsenter ligger utenfor bydelen, pekte vi på at dette også er en møteplass i nærmiljøet som det kan informeres om. Selv om Bredtvet kirke er utleid, er det viktig at det finnes rom for samtaler og tro også her. Rødtvet kirke er et slikt rom, i tillegg til Tonsen kirke som omfatter størstedelen av bydelen.

Dere beskriver gode relasjoner til Bydel Grorud. Onsdag ble vi tatt imot av politisk og administrativ ledelse der. Avdeling for oppvekst og nærmiljø tegnet et bilde av en bydel i god utvikling som prioriterer tett kontakt med barn og unge under mottoet «For en trygg og god oppvekst». Vi vil være nær folk, sa bydelsdirektøren. Vi behandler folk med respekt. Vi skal være tilgjengelige og hjelpe folk så godt vi kan. Bydelen har ansatte som brenner for jobben. Dette forhindrer ikke at mange innbyggere har økonomiske og sosiale utfordringer, lever i utenforskap og sliter med psykiske lidelser. Det er rundt 40 prosent frafall i videregående skole, flere enn gjennomsnittet er ikke med i fritidsaktivitet. De som begår ungdomskriminalitet blir stadig yngre. Det meldes dessuten om økende bekymring for barn og unge etter pandemien. Soknepresten påpekte at kirke og bydel har felles mål om å skape gode møteplasser for barn og unge. Jeg viste til Oslo kommunes rapport om tro og

livssyn, *Tro det eller ei*. Alle etater må forholde seg til dette. Kirkelig dialogsenter utdanner for eksempel dialogpiloter som kan være en ressurs inn i bydelens eget dialogarbeid med ungdom. «Vi har ansvar,» sa bydelsdirektøren, «men vi trenger samarbeid med alle for å ivareta bydelens innbyggere fra 177 nasjonaliteter». For å samarbeide er det nødvendig med gjensidig kontakt, kjennskap og informasjon. Noen samarbeidspunkter ble tematisert: Grorud menighet har tre flotte kirker: Hvordan kan byggene brukes sammen, som hellige hus, men også som kultursted og værested. Og Romsås kirke har et godt kjøkken. Hvordan kan bydelen bidra til at kjennskap til at Leap Learning i Romsås kirke når lenger ut? Kan det legges mer til rette for samarbeid om det diakonale «13-20»-arbeidet i Groruddalen? Representanten fra Nav utfordret kirken på hvordan samarbeide om tilbud til uføre og enslige og til personer med utviklingsutfordringer.

Informasjon og kommunikasjon

God kommunikasjon krever kompetanse, teft og ressurser, skriver dere i visitasrapporten. Dere har, som kirken og samfunnet for øvrig, hatt en bratt læringskurve under pandemien. En del av dette vil fortsatt kunne være verdifulle arbeidsredskaper i en mer normal situasjon. Dere beskriver kontakten med Akers Avis Groruddalen som særs god. Det har vi også opplevd under visitasen, der journalist har fulgt med på våre møtepunkter og referert med tekst og bilder. Ukentlige andakter og menighetsside seks ganger årlig gir god informasjon ut til lokalsamfunnet. Dere har nyhetsbrev, nettsider og bruk av sosiale medier. I tillegg har jeg sett montere ute med plakater og informasjon. Vi er på langt nær i mål, sier dere. Jeg støtter dere i å utvikle kommunikasjon og informasjon, gjerne i samarbeid med bispedømmets kommunikasjonsrådgiver. Det skjer mye bra i kirkene. Det må folk få vite om!

Staben

Grorud menighet er en stor menighet med en stor stab. Dere forholder dere til tilbud og aktiviteter i tre store kirkeanlegg med ulike profiler, utfordringer og muligheter. Det å forflytte seg mellom kirkebygg krever noen ganger ekstra planlegging. Kontorforholdene i Rødtvet kirke framstår imidlertid som gode og tjenlige og bidrar til å bygge godt stabsfellesskap. Hjemmekontor og en stor grad av digital arbeidssituasjon har utfordret fellesskapet også her. Kirkene er holdt tidvis åpne med krav til smittevern. Gudstjenester og kirkelige handlinger, diakoni og trosopplæring har funnet nye arbeidsformer som også har krevd mer tilrettelegging. Særlig krevende er det å komme som ny i denne situasjonen. Daglig leder forteller at dere i denne tiden har hatt digitale stabsmøter to ganger i uken. Denne høsten kan dere igjen møtes ansikt til ansikt.

Dere er en stor stab, men flere av stillingene er ikke besatt. Blant annet savner dere kirkemusiker i Rødtvet kirke og venter på ansettelse av ny prest. I mellomtiden setter dere pris på bidrag fra vikarprest. Mangel på kirketjenere fører til merarbeid for prestene og andre ansatte som bruker kirkerommene. Jeg er glad for at daglig leder på Seniorsenteret er på plass fra 1. november, og at denne oppgaven kan tas bort fra menighetens daglige leder. Men fortsatt er det behov for flere administrative ressurser.

«Det er et privilegium å jobbe i denne mangfoldige og komplekse menigheten. Vi er et stort og mangfoldig stabsfellesskap som jobber med et myndig lekfolk som gir omsorg og støtte – ikke minst i menighetsrådet», sa soknepresten på møtet med staben tirsdag.

Dere står i utfordringer og muligheter som kan virke grenseløse. Hvordan står dere sammen om dette? Jeg er opptatt av at ingen må stå alene i oppgavene, men at det må finnes rom for deling og fellesskap, der dere også kan hente inspirasjon og næring for videre arbeid. Og at strukturene er gode og oversiktlige. Takk for det dere gjør og står i!

Jeg har merket meg at kirkevergens stab har ikke vært representert i visitasuken.

Menighetsrådet

«Menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet», heter det i Kirkelovens paragraf ni. Mange starter som medlemmer i menighetsrådet med ønske om å arbeide for nettopp dette: vekke og nære det kristelige livet i soknet, men overveldes av store bunker med sakspapir som oppleves fjernt fra lokale utfordringer. Menighetsrådets leder var tydelig på prioriteringene: «Hva er det som gir *Himmel på jord* i Grorud menighet? Vår oppgave er å jobbe med saker som er viktige her», sa hun. Pandemien stengte for fysiske møter kort tid etter menighetsrådsvalget. Dette har hemmet menighetsrådets arbeid. «Hvem er jeg, og hvem er vi i helheten?» ble det spurt. En spissformulerte det slik: «Hvem er det som bestemmer i kirken?» Jeg ba rådets medlemmer sette ord på utfordringer for menighetslivet framover, og det ble gitt viktige innspill som må tas med videre: Kirken må være åpen i nærmiljøet og invitere inn også de som aldri har besøkt en kirke. Har vi et fremmedgjørende stammespråk som hindrer godt voksne i å komme til kirken? Flere var opptatt av forholdet mellom muligheter og ressurser. Lokalsamfunnet ønsker samarbeid med kirken, men menigheten har ofte ikke ressurser til å delta. Flere var bekymret for det de kalte «ostehøvelkutt», det at færre skal gjøre mer. Enten må det bli flere ansatte, eller så må det jobbes mindre. Det må fokuseres på noe. Alt får vi ikke til, ble det sagt. I prostiet ber prosten prestene prioritere gravferd først, deretter dåp og gudstjenester. Han oppfordret menigheten til å bruke høringen om ny kirkelig organisering til å løfte fram utfordringene i lokalmenigheten.

Jeg tror det er viktig at menighetsrådet holder fast på et strategisk blikk på virksomheten i soknet. Dere har et godt utgangspunkt i den gjeldende strategi- og handlingsplanen. Finn tid og metode for å arbeide videre med den, og prioriter utfra mulige ressurser.

Takk

Jeg vil til slutt rette en takk til menighetsrådet, menighetsrådets leder, stab og frivillige for den store innsatsen dere alle gjør i Grorud menighet. Takk for visjonen og målene. Men tenk på at det skal være godt å være ansatt i Grorud menighet. Finn god balanse mellom arbeid og hvile. Gi rom for studier, bønn og stillhet. Tenk prioritering og framdriftsplan. Dere ser og hører så mye, dere har store ambisjoner og ønsker om å utgjøre en stor forskjell i menneskers liv. Samtidig er det viktig at det er en balanse mellom det dere gjør av viktig arbeid og det dere har ressurser til. Ingen er tjent med at dere sliter dere ut. Grorud menighet er et godt sted å jobbe, og det skal det være i fremtiden også.

Videre vil jeg takke for det gode fellesskapet denne visitasuken. Menighetsråd, sokneprest, daglig leder og øvrige ansatte har lagt ned et stort arbeid i forberedelser og gjennomføring. Takk til dere vi har møtt i løpet av disse dagene. Som biskop går jeg videre oppløftet og stolt over alt det dere får til av å være en levende nær og tilgjengelig folkekirke.

Takk til prosten og til nære medarbeidere som har fulgt med under visitasen. Takk for samarbeidet om en flott gudstjeneste

Det har vært godt å være sammen med dere. Gud velsigne dere.

Kari Veiteberg
biskop